

ÚJ KÖZLÖNY

A DEBRECENI REFORMÁTUS HITTUDOMÁNYI EGYETEM HALLGATÓINAK FOLYÓIRATA
2025/2026. 2. SZÁM

IMPRESSZUM

ÚJ KÖZLÖNY
egyetemi folyóirat

A Debreceni Református
Hittudományi Egyetem
diákságának folyóirata

2025/2026. 2. szám
ISSN 2060-1182

Felelős szerkesztő:
Dobi Dóra szenior

Főszerkesztő:
Barta Vince

Szerkesztők és közreműködők:
Antal Bálint, Balog Margit, Dr.
Baráth Béla Levente, Bolacsek
Virág Janka, Fülöp Léna
Evelin, Dr. Kovács Krisztián,
Mérgecs Nóra, Takács Gábor
Csaba, Varga László, Varga
László

Nyelvi lektor:
Dr. Kenyhercz Róbert

Kiadja: Debreceni Református
Hittudományi Egyetem
Hallgatói Önkormányzata

Elérhetőségeink:
E-mail:
drheujkozlonv@gmail.com
Instagram:
ujkozlonv_official

Levelezési cím:
4026 Debrecen, Kálvin tér 16.

Borító: Mérgecs Nóra

Készült: Hetey Nyomda 2026

TARTALOM

3 Előszó

4 Beszámolók

4 Antal Bálint: Csendes hétvége

5 „Templom és tudomány, kollégium és város...”

Interjú dr. Baráth Béla Levente rektorral a
Debreceni Egyetem integrációjának 25.
évfordulójának alkalmából

8 Takács Gábor Csaba: Örömteli látogatás –

A Debreceni Egyetem Hallgatói

Önkormányzatának delegációja járt a DRHE-n

9 Varga László: Nagyheti kiszállások és szolgálatok

11 Mérgecs Nóra: Jótékonyági bál

13 Testközelben

12 „Megtöltve imádsággal a megállás pillanatát...”

Interjú dr. Kovács Krisztián tanár úrral az imádság
személyes megtapasztalásáról, református
lelkiségről és az Isten jelenlétébe való
belehelyezkedésről

18 Igéi gondolatok

18 Balog Margit: Pünkösdi János
evangéliumában?

19 Játék: szókereső és keresztretjtvény

21 Programajánló

22 Útravaló

Előszó

A tavaszi félévben sok minden érintette és formálta egyetemünk diákságának életét, melynek meghatározó mozzanatairól olvashatunk ez alkalommal is különböző írásokat. Ahogy egyházi évünknek ezen időszaka befolyásolja minden évben a hangulatunkat, megszokottá vált témáinkat, úgy e félév lapszámának irányát is némileg meghatározta. Az elődök előtti tisztelgés, a 2026-os év egyházi tematikája, a húsvéti ünnepekör, a böjti elcsendesedés és a pünkösdi lelkület különböző formában mind-mind visszatükröződik a folyóirat lapjain, de nem csupán mint felületes hírközlés, hanem kicsit megállva, elmélyülve a történések és tapasztalatok fölött.

A közösségi alkalmak, a szolgálatok és találkozások mögött ezúttal is ott húzódik az a kérdés, miként válhat mindaz, amit átélünk, többé pusztá eseménynél. A csendes hétvége imádságról szóló alkalmi, a nagyheti kiszállások szolgálatai, az egyetemek közötti kapcsolatok erősödése vagy éppen történelmi örökségünk újragondolása mind olyan tapasztalatokat hordoznak, amelyek túlmutatnak önmagukon. Az idei lapszám írásai sokszor nem csupán beszámolni szeretnének, hanem megérteni és értelmezni is: hogyan van jelen Isten egyetemünk közösségi életében, hagyományainkban, szolgálatainkban és személyes hitbeli útkereséseinkben.

Különösen hangsúlyossá vált ez az *Imádság évé*nek fényében. A *Testközelben* rovat hosszú beszélgetése az imádság személyes és közösségi megéléséről, a böjti jelentőségéről, a református lelkiesség útkereséseiről és Krisztus szenvedésének megtapasztalásáról arra hívja az olvasót, hogy ne csupán gondolkodjon ezekről a kérdésekről, hanem saját életére nézve is feltegye őket. Ugyanígy az *Igei gondolatok* között olvasható pünkösdi elmélkedés is arra emlékeztet bennünket, hogy a Lélek munkája ma sem elsősorban látványos eseményekben, hanem a közösség újjáteremtésében, a félelem oldásában és a szeretet gyakorlásában mutatkozik meg.

A Debreceni Egyetem integrációjának évfordulója kapcsán készült interjú nemcsak intézménytörténeti emlékezés, hanem annak felismerése is, hogy a református kollégiumi örökség ma is élő szellemi és lelki valóság. Az előttünk járók hite, munkája és helytállása ma is irányt mutathat egy olyan korban, amelyben könnyű elveszni a sokféle hang és bizonytalanság között.

„Jób felismeri, hogy régebben csak »hírből« halott Istenről, de már tudja, tapasztalja Isten valóságát” – hangzott el dr. Gaál Sándor esperes úr egyik idei akadémiai istentiszteleten elmondott prédikációjában. Bár az *Új Közlöny* jelen száma is több eseményt, témát, aktualitást és igei gondolatot hírként közöl olvasóival, mégis kívánom, hogy ezek közül némelyek váljanak Isten valóságos jelenlétének és munkálkodásának bizonyító sorává!

Barta Vince
főszerkesztő

Csendes hétvége

2026. február 14–15-én tartottuk egyetemünk fél-évkezdő csendes hétvégéjét, amelynek központi témája az imádság volt. Az alkalmat ezúttal nem külső helyszínen, hanem egyetemünk falai között rendeztük meg.

Az első napon minden évfolyam saját órája keretében hangolódott rá a hétvége üzenetére. Ezt követően közös áhítaton vettünk részt a Díszteremben, ahol Horsai Ede egyetemi lelkész szolgált közöttünk. A rektori köszöntő után Hajdú Zoltán Levente szóládi lelkipásztor, a Magyarországi Református Egyház Missziói Szolgálatának vezetője tett lelkipásztori tanúságot. Megosztotta velünk elhívásának történetét, valamint bemutatta az *Imádság évére* készült új imádságos verseskötetét is.

A délután folyamán a hallgatók különböző workshopokon vehettek részt, mindenki érdeklődésének megfelelően választva. A napot közös dícsőítés zárta.

Másnap reggel imaközösségen vettünk részt a kápolnában, amely segített ráhangolódni az úrvacsorás istentiszteletre. Az igehirdetést dr. Németh Áron, egyetemünk oktatója és a Nagyerdei Református Egyházközség lelkipásztora végezte, kiemelve az imádság és az imádás szoros kapcsolatát.

A hétvége zárásaként az évfolyamok évfolyamórák keretében oszthatták meg egymással élményeiket és gondolataikat. Áldott közösségi alkalmat élhettünk át együtt, amely méltó módon indította el a második félévet.

*Antal Bálint
elsőéves teológus-lelkész szakos hallgató*

„Templom és tudomány, kollégium és város...”

Interjú dr. Baráth Béla Levente rektorral a Debreceni Egyetem integrációjának 25. évfordulója alkalmából

Fotó: Zelenka Attila

A Debreceni Egyetem integrációjának 25. évfordulója alkalmából rendeztek jubileumi ünnepséget, ahol a Debreceni Egyetem, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem és Debrecen város közös útjáról emlékezett meg a debreceni egyetemi közösség. Ennek történeti gyökerei egészen a Református Kollégium alapításához nyúlnak vissza, amely számos alkalommal említésre is került. E jelentőségteljes rendezvényen felszólalt többek között Fekete Károly, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, Kossa György, a Debreceni Egyetemet fenntartó alapítvány kuratóriumi elnöke és Sulyok Tamás, Magyarország köztársasági elnöke is. Az ünnepségről és annak tartalmáról, körülményeiről és jelentőségéről dr. Baráth Béla Leventét, egyetemünk rektorát kérdeztem, akinek szerepe volt az ünnepség megvalósításában.

Hogyan kezdődött a jubileumi megemlékezés gondolata, és mennyiben járult hozzá egyetemünk mindehhez?

Talán onnan kezdeném, hogy immár évtizedes távlatban végzem a Képes Kálvin Kalendárium évfordulós naptárának előkészítését, amely

jelentős egyház- és művelődéstörténeti évfordulókat gyűjt össze. A 2025-ös évre készülve vettem észre, hogy a Debreceni Egyetem integrációjának 25. évfordulója áll előttünk, amelyre fel is hívtam az egyetemet fenntartó Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítvány vezetőségének figyelmét. Azt a szándékot nyilvánítottam ki, hogy egy ilyen negyedszázados évforduló mindenképpen indok arra, hogy az egyébként meglévő és folyamatos kapcsolatainkat újragondoljuk, aktualizáljuk, és egyáltalán arról gondolkodjunk közösen, hogy merre tovább ebben a folyamatban.

Az egyetemünknek tehát kifejezetten kezdeményező szerepe volt ebben a jubileumi megemlékezésben, illetve részt vehettem a közös nyilatkozat megfogalmazásában és az ünnepség szervezésében, bár az egész megvalósítása már természetesen túlmutatott rajtam.

Ha visszatekintünk, a DE egységesítése hatalmas változást jelentett a debreceni felsőoktatás életében. Korábban külön működött a Kossuth Lajos Tudományegyetem, az Agrártudományi Egyetem, az Orvostudományi Egyetem, a Zeneművészeti Főiskola, a Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, valamint a Debreceni Református Teológiai Akadémia is. Külön könyvtárak, külön adminisztrációk működtek.

Az évforduló nemcsak az integrált Debreceni Egyetem indulására emlékeztetett, hanem arra is, hogy a Teológiai Akadémia – a Tanítóképző Főiskola integrálásával 2011-től Debreceni Református Hittudományi Egyetem – és a Debreceni Egyetem együttműködési megállapodása szintén ekkor született meg.

Az évforduló alkalmából megfogalmazott nyilatkozat és több felszólaló is hangsúlyozta, hogy a debreceni egyetemi közösség gyökerei egészen 1538-ig, a Református Kollégium alapításáig nyúlnak vissza. A DRHE rektoraként hogyan látja ennek az örökségnek a mai jelentőségét?

A Debreceni Református Kollégium hagyományos alapítási dátuma 1538. A Debreceni Egyetem 25 évvel ezelőtt kérte, hogy ezt az évszámot az egyetem címerében és logójában is használhassa, amit az egyházkerület jóvá is hagyott.

Én egyháztörténészként úgy látom, hogy a debreceni felsőoktatás kiindulópontja egyértelműen a Református Kollégium volt. A Debreceni Egyetem megalapításának előkészítése is a kollégium akadémiai tagozataiból indult ki.

A Debreceni Egyetem története szorosan összefonódik a Debreceni Református Kollégium hagyományával. Amikor 1912-ben törvényileg megalapították az egyetemet, majd 1914-ben elindult az első tanév, az intézmény alapjait lényegében a Kollégium akadémiai tagozatai – a teológiai, bölcsészeti és jogi képzés – teremtették meg.

A kezdeti elképzelések még egy önálló református, később pedig egy közös protestáns egyetem létrehozásáról szóltak, végül azonban az egyházkerület vezetőinek – köztük Degenfeld Józsefnek, Hegymegi Kiss Áronnak és Baltazár Dezsőnek – a támogatásával egy magyar állami egyetem jött létre. Ebben meghatározó politikai szerepet vállalt Tisza István is.

A Református Kollégium és az egyetem kapcsolata később is megmaradt. Az első időszakban a Kollégium adott otthont számos egyetemi eseménynek, később pedig az 1932-ben felépült egyetemi főépület építészeti megoldásai, reformátori szobrai és festett üvegablakai is ezt a történeti összetartozást hangsúlyozták.

A kapcsolat szellemi értelemben is meghatározó maradt a későbbi évtizedekben. A két világháború közötti időszakban több teológus professzor töltötte be a rektori tisztséget, köztük Kiss Ferenc, Varga Zsigmond és Erdős Károly. Munkásságuk jól mutatja, hogy a teológiai kar hosszú időn át meghatározó szerepet játszott a Debreceni Egyetem életében.

Erre utalt vissza Fekete Károly püspök úr is, aki szerint a teológia professzorai a XX. század

politikai nyomása alatt is képesek voltak megőrizni önazonosságukat és szellemi hitelességüket.

Elhangzott az ünnepségen, hogy Debrecenben a két egyetem, az egyház és a város kapcsolata nem csupán történeti emlék, hanem ma is élő valóság. Miben nyilvánul meg ez az együttműködés, illetve milyen közös ügyek (képzési, tudományos vagy közösségi tervek) mentén válhat a jövőben még szorosabbá ez a kapcsolat?

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem és a Debreceni Egyetem együttműködése ma már a képzés, a tudományos élet és a hallgatói közösségek szintjén is jelen van. Kiemelt cél, hogy a vallástanárképzés minél szélesebb szakpárosításban legyen elérhető. Jelenleg történelem, hon- és népismeret, német nyelv, valamint magyar nyelv és irodalom tanári szakokkal működik együtt a képzés, de hosszabb távon a természettudományos tanárszakok bevonását is szeretnék megvalósítani.

A két intézmény tudományos kapcsolata szintén jelentős: a Debreceni Egyetem oktatói külső tagként részt vesznek a DRHE doktori tanácsának munkájában, miközben a Hittudományi Egyetem oktatói is bekapcsolódnak a Debreceni Egyetem doktori testületeibe. Az együttműködést közös kutatócsoportok, konferenciaszervezések és pályázati projektek is erősítik. A két egyetem képviselői rendszeresen részt vesznek egymás tanévnyitóin, tanévzáróin és szenátusi alkalmain, emellett a közös infrastruktúra használata, például a könyvtári szolgáltatások és az UniPass-rendszer, szintén kézzelfoghatóvá teszi az együttműködést.

Az oktatási együttműködés további bővítését szolgálhatják a közös kurzusok is. A már többször megvalósuló vallástörténeti tárgy mellett jelenleg egy közös egyetemtörténeti kurzus előkészítéséről folynak szakmai egyeztetések, amelyet mindkét intézmény hallgatói felvehetnének.

A jövőben a két egyetem hallgatói önkormányzatai közötti együttműködés is tovább erősödhet. Az első kapcsolatfelvételek már megtörténtek,

ugyanis tudomásom szerint a 2026. február 18-án összeült hallgatói önkormányzati gyűlésen a Debreceni Egyetem HÖK-elnöke és delegációja vendégként volt jelen, ahol megfogalmazódott a szorosabb kapcsolat kialakításának igénye.

A sokat hangsúlyozott közös történelmi múlt öszszeköti a debrecenieket, az egyetemeken tanulókat és oktatókat, aminek természetesen részét képezik történelmünk sötét foltjai is. Hogyan értékeli az ünnepség záró fejezetét, vagyis a gályarabemlékmű koszorúzását az egész esemény kontextusában?

Ez számomra különösen fontos momentum volt, hiszen nem mondok újat azzal, hogy ezt szívügyemnek tekintem. A Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszékével és a DRHE Egyháztörténelmi Tanszékével évek óta koszorúzással egybekötött közös megemlékezést szervezünk február 11-én a gályarab-szabadítás emléknapján.

Nagyon örültem, hogy ezen túlmenően egy ilyen közös koszorúzás be tudott épülni a jubileumi emléknap eseménysorába. Azt gondolom, hogy ami a gyászévtized idején történt – és nemcsak lelkészeket, hanem evangélikus és református tanárokat is érintett –, olyan szimbolikus történelmi esemény, amelyre való emlékezés a mi egyetemi küldetésünket is kifejezi. Azt, hogy a hitvallásunk mellett kiállunk, és ezt nehézségek ellenére is vállaljuk.

Hogyan lehetne válaszolni arra a kérdésre, hogy mit jelent ma Debrecenben a református felsőoktatás jelenléte?

Azt, hogy van egy olyan értékrend, amely irányt tud adni. A mai világban annyira sokféle hatás éri az embert, hogy nagyon nehéz eligazodni. A református kollégiumi hagyomány azonban olyan közösségi és erkölcsi keretet kínál, amely ma is útbaigazítást adhat.

Itt nem pusztán távoli, szimbolikus tradícióról beszélünk, hanem megélt értékekről, amelyek hatással vannak arra, hogy hogyan tanulunk, hogyan

építünk közösséget, és hogyan dolgozunk együtt. Ezt látom a legfontosabb örökségnek.

A gyakorlatban pedig érzékeljük azt a valóságot, hogy mind teológus-, mind tanítószakos hallgatóként minket egy tágabb közeg vesz körül, nem csak az egyetemi diáktársak és tanárok. Ezért ez az egyetemi közeg sokkal szélesebb tanulmányi közösséget jelent, amely emberileg és szakmailag is hozzájárul az együtt növekedésünkhöz.

Mit üzenne a Kollégium és a Kossuth Lajos Tudományegyetem volt diákjaként, illetve rektorként a mai hallgatóknak: azoknak, akik már benne vannak, vagy éppen most kapcsolódnak be ebbe a több évszázados debreceni szellemi örökségbe?

Én magam is lassan nőttem bele ebbe a közegbe. Sárospatakon jártam középiskolába, de az 1990 utáni időszakot a Debreceni Teológiai Akadémia, a Kossuth Lajos Tudományegyetem, majd a Debreceni Egyetem és a Debreceni Református Hittudományi Egyetem hallgatójaként, illetve oktatójaként éltem végig.

Azt gondolom, hogy az igazi értéket a személyes kapcsolatok és a közösen végzett szellemi munka adják. Ha a különböző szintű tanulmányi és kutatómunkáinkat széles körben, szervezett formában tudjuk gyakorolni, s ezekhez találunk partnereket, akkor ez a szellemi együttműködés mindannyiunk számára nagyon fontos fejlődési folyamat lehet. Ezt úgy is tudom mondani, mint aki már nemcsak maga, hanem a gyermekei révén is megtapasztalta ezt a folyamatot. Az a tudás pedig, amelyet itt meg lehet szerezni, messze túlmutat Debrecenen vagy akár az ország határain is, legyen szó teológiáról, bölcsészetről, orvos- és gazdaságtudományról.

Különösen fontosnak tartom, hogy egy református hitéleti képzést nyújtó intézmény ilyen széles tudományos közeggel lehet párbeszédben, hiszen ez óriási lehetőség a hallgatók és az oktatók számára egyaránt.

Barta Vince

Örömteli látogatás – A Debreceni Egyetem Hallgatói Önkormányzatának delegációja járt a DRHE-n

Különleges ünnepi hallgatói önkormányzati ülésre került sor 2026. február 18-án a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Kistanácstermében. A Hallgatói Önkormányzat félévkezdő ülését az tette különlegessé, hogy a Debreceni Egyetem Hallgatói Önkormányzatának elnöke, Németh Kevin, valamint delegációja megtisztelte jelenlétével gyűlésünket. Az alkalmon a DRHE HÖK-elnöksége és a DE HÖK-elnöke, valamint delegációja kölcsönös együttműködési lehetőségekről folytatott egyeztetést.

Debrecen városa már a XVI-XVII. század óta híres pezsgő diákéletéről, és ez ma sincs másképpen. A debreceni diákok mindig is összetartó közösséget alkottak, legyen szó a városon belüli közösségi és tudományos életről vagy éppen a Nyugat-Európa számos országában tanuló peregrinus közösségekről. A diákság – a város jó hírnevét szolgálva – a Kollégium évszázados hagyományait hűen őrző, a tudomány művelését lelkiismeretesen végző közösség volt mindig is. E hagyomány emlékezete mentén kezdte meg egyetemünk hallgatói közössége és a HÖK vezetősége a jó kapcsolatok kialakítását a Debreceni Egyetem hallgatóival. Nem feledhetjük, hogy elődeink egykor mind a Kollégium falai között tanultak, és ott építették a diákközösséget.

Németh Kevin köszöntésében szeretettel üdvözölte a DRHE hallgatóit, és elmondta: noha külön egyetemünk van, saját hagyományokkal és szokásokkal, mégis van valami, ami összeköt bennünket – mindannyian debreceni diákok vagyunk. Hozzátette: számos ponton már most is erős a kötődés, és az egyeztetések alapján a jövőben még több közös kapcsolódási pont jelenhet meg a két egyetem diákságának életében.

Takács Gábor Csaba szeniorhelyettes köszöntésében kiemelte, hogy rendkívül fontos a két egyetem közötti kapcsolat, és még fontosabb, hogy a két diákközösség viszonya is erős legyen. Hiszen egy városban élünk, összeköt bennünket az ősi akadémia és annak máig élő hagyománya. Emellett számos barátság, kapcsolat és tudományos együttműködés köti össze egyetemeink hallgatóságát.

A gyűlést követően a DE HÖK elnöke, valamint a DRHE szeniora és szeniorhelyettese az Oratóriumban további megbeszéléseket folytattak a jövőbeni egyeztetésekről, közös programokról és egy gyümölcsöző együttműködés lehetőségeiről. Németh Kevin elnök biztosította a DRHE hallgatóit arról, hogy a jövőben még szorosabb kapcsolat alakulhat ki a Debreceni Egyetem és a Debreceni Református Hittudományi Egyetem hallgatói közösségei között. A további egyeztetésekre és megállapodásokra a későbbiekben, a Debreceni Egyetemen kerül sor.

*Takács Gábor Csaba
szeniorhelyettes*

Nagyheti kiszállások és szolgálatok

Egyetemünk hallgatói a nagyhét során több kiszálláson és csendes napon is részt vettek a legáció és a feltámadás ünnepe előtt. Az alábbiakban ezekből kapunk ízelítőt rövid beszámolók formájában.

Újfehértói kiszállás

Az újfehértói kiszállásról Varga László másodéves teológia-lelkész szakos hallgató számolt be:

Április 1-jén kilenc hallgató képviselte egyetemünket az Újfehértói Református Általános Iskolában. Feladatunk egy nagyheti csendes nap megtartása volt az iskola diákjai számára. A nap közös énekléssel és történetmeséléssel kezdődött. A gyermekek – kicsik és nagyok egyaránt – örömmel és szeretettel fogadtak bennünket.

A közös alkalmat követően korosztályok szerint csoportokban folytatódott a nagyhét üzenetének feldolgozása. A foglalkozások után egymással is megosztottuk tapasztalatainkat és élményeinket. Örömmel tapasztaltuk, hogy az ott tanuló diákok motivációja és hittanórai felkészültsége igazán példamutató.

A csendes nap közös ebéddel zárult. Hálásak vagyunk a közös szolgálatért és az ott megtapasztalt szeretetért.

Kisvárdai csendes nap

A kisvárdai csendes napról Bolacsek Virág Janka másodéves vallásánár-történelem szakos hallgató írt beszámolót:

Az idei húsvétot megelőzően egyetemünk meghívást kapott a Várday Kata Református Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium csendes napjára. Az alkalomra kilenc hallgató érkezett egyetemünkről.

A csendes nap keretében az osztályok egy előadáson vettek részt, amely Illés próféta személyéhez kapcsolódott. Az előadást követően egyesével látogattuk meg az osztályokat. A bemutatkozás után az volt a feladatunk, hogy a diákokkal közösen feldolgozzuk az előadás üzenetét.

A beszélgetések jó hangulatban teltek, és mivel elegendő idő állt rendelkezésünkre, a közös gondolkodás után játékokra is jutott idő. Miután lejárt az együtt töltött idő, az alkalmat közös ebéddel zártuk.

A nap végén megköszönték szolgálatunkat és jelenlétünket, mi pedig hálásak voltunk azért, hogy részesei lehettünk ennek a tartalmas és léleképítő alkalomnak, amely által mi magunk is gazdagodhattunk.

További szolgálatok

Egyetemünk hallgatói részt vettek a biharkeresztesi csendes napon is. Ezen túl virágvasárnap a dicsőítő csapat Apagyon és Napkoron szolgált, amelyet megelőzött a március 22-i nyírmártonfalvai kiszállás is.

*Varga László
szerkesztőségi tag*

Jótekonysági bál

Egyetemünkön idén is megrendezésre került a jótekonysági bál, amelynek helyszínét ismét a Symphonia étterem biztosította.

Az estét egy elegáns keringő nyitotta meg hallgatótársaink előadásában, amely igazán ünnepélyes hangulatot teremtett, méltó módon megalapozva az est hangulatát.

A nyitótáncot követően svédasztalos vacsora várt minket, ahol mindenki kedvére válogathatott a jobbnál jobb ételek közül. A vacsora után kezdetét vette a tánc, amelyhez a zenét a Hajdúsági Mulasztós Együttes szolgáltatotta. A jó hangulat gyorsan magával ragadta a résztvevőket, és a táncparkett egész estére megtelt.

A bál egyik legjobban várt programja az éjfélitombolasorsolás volt, amely sok izgalmas és vidám pillanatot tartogatott. A közös szórakozás, a beszélgetések és a tánc egészen hajnalig tartott.

A rendezvény nemcsak emlékezetes közösségi élményt nyújtott számunkra, hanem jótekonysági célt is szolgált, hiszen a jegyvásárlásból és a tombolából befolyt összeggel egyetemünk a hajléktalan embereket segítő Refomix Közhasznú Nonprofit Kft. munkáját támogatja.

*Mérges Nóra
szerkesztőségi tag*

„Megtöltve imádsággal a megállás pillanatát...”

Interjú dr. Kovács Krisztián tanár úrral az imádság személyes megtapasztalásáról, református lelkiségről és az Isten jelenlétébe való behelyezkedésről

A Magyarországi Református Egyház idei tematikus éve az imádság köré szerveződik, ami különösen aktuálissá teszi annak újragondolását, hogyan beszélünk ma az Istennel való kapcsolatról, a hit személyes megéléséről és a református kegyesség hagyományairól. Az imádság ugyanis egyszerre személyes és közösségi tapasztalat: nem pusztán vallásos forma vagy liturgikus gyakorlat, hanem az ember legmélyebb kérdéseinek, kereséseinek, félelmeinek és reménysegeinek megszólalása Isten előtt. Egy olyan korban, amikor a kommunikáció sokszor kiüresedik és a vallásosság könnyen kulturális szokássá válhat, különösen fontosá válik annak felismerése, hogy az imádság valójában az Istennel való élő kapcsolat tere.

Az alábbi beszélgetésben ezért nemcsak az imádság teológiai értelmezéséről esik szó, hanem annak személyes, spirituális és kulturális dimenzióiról is: a hitélményekről, a református lelkiség mai útkereséseiről, a bűjt és az önkritika szerepéről, valamint a zene, a költészet és Krisztus szenvedéstörténetének lelki jelentőségéről. Az interjú azt a kérdést járja körül, hogyan válhat a hit és az imádság valódi megtapasztalássá a mai ember számára, és miként segíthet az egyház abban, hogy az Istennel való kapcsolat ne csupán hagyomány vagy vallási forma maradjon, hanem életformáló valósággá váljon.

Egy személyes kérdéssel kezdeném: ki tanította imádkozni gyermekként, illetve hogyan

értelmezné – nem dogmatikailag – az imádságot?

Nem tudom pontosan egyébként, ki tanított meg imádkozni. Egy laza népegyházi vallásosságú családból származom, ahol a nagymamám és édesanyám evangélikusnak vallotta magát, édesapám pedig református volt, aki presbiterként is szolgált egy ideig.

Gyermekkori hitfejlődésemre nagy hatással volt, hogy az utcánk végében működött egy református csecsemőotthon, ahol a nagymamám dolgozott, így gyakran megfordultam ott, és folyamatos lelkesízi jelenlét vett körül. Az ott kapott élmények, impulzusok és a korán megtanult gyerekimádságok – például az „Én Istenem, jó Istenem” – mélyen formálták a gyermeki hitemet, és hamar természetessé vált számomra a gyerek- és felnőtt-istentiszteleteken való részvétel is. A vallásos szocializáció ezért egyszerre táplálkozott a családi háttérből és abból az intézményes közegből, amelyet a csecsemőotthon jelentett számomra.

Az imádságot, ha a személyes reflexióval közelítem meg, akkor a rám nagy hatást gyakorló magyarázat felé mozdulok el, amely így hangzik: behelyezkedés Isten jelenlétébe, más szóval Isten jelenlétének megtapasztalása. Ebből is következik, hogy számomra ez sokkal inkább kapcsolat, mint egy formális és kiüresedett kommunikáció. Nekem sokkal fontosabb az, hogy én átélek valamit az Isten jelenlétéből, és ez egyrészt egy bizalmi és megnyugtató megtapasztalás, mert ha a gondviselés felől közelítünk az imádsághoz, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy az Isten tudja, mire van szükségünk. Kálvin is leírja az *Institutió*ban, hogy ne „gyötörjük” az Istent ocsmány kívánságainkkal. Ő is érzékeli, hogy az imádság nem annak a helye, hogy az ember ráöntse Istenre mindazt, amit pillanatnyilag akar, hanem jóval többről van szó.

Az imádságnak lehet egy olyan értelmezése, ami megfeleltethető az élet istentiszteletének. Az ember úgy élje a mindennapi életét, hogy minden tette imádsággá lehet, vagy minden tettét bele

tudja emelni az imádságba, akár hálaadás, akár kérés formájában. Tehát úgy gondolom, hogy rossz az az imádság, ami abból az indíttatásból fakad, hogy csináltam valami rosszat, ami nem tetszik az Istennek, aztán az imádsággal kimagyarázom – ez nem így működik.

Nem vagyok nagy valláspszichológus, de ha tanulunk valláspszichológiát vagy hitfejlődés-elméleteket, akkor látjuk a hit fejlődésének különböző szakaszait. Szerintem az ember életében is ezek különböző fázisokban vannak jelen. Én is emlékszem olyan korszakra, amikor például sokkal hangsúlyosabb volt a saját aggályaimnak, félelmeimnek a megfogalmazása az imádságban. Ma már sokkal inkább határoz meg ez a jelenlétre való érzékenység és a megtapasztalás, egyszerűen az, hogy jó ott lenni az Istennel. Ő tudja igazán, hogy mire van szükségem.

„A magyar, főleg református imádsághagyományban az imádság nem önmegerősítő technika vagy retorikai teljesítmény, hanem Isten útlete és kegyelme előtti őszinte önfeltárulkozás. Az imádság a valóság egészének Isten előtti értelmezése, amely egyszerre személyes, intézményi és gyülekezeti közösségi felelősség” – írja ezt Füst-Molnár Szilveszter abban a dokumentumban, amit az *Imádság évével* kapcsolatban publikáltak. Ön hogyan látja a mai magyar imádságfelfogást, illetve magát a református lelkiséget?

Úgy látom, hogy a mai keresztyén imádságkultúra rendkívül sokszínűvé vált: egyszerre vannak jelen a hagyományos imádságformák, az új spirituális kísérletezések és a szerzetesi spiritualitásból érkező szemlélődő lelkiség. Ma újra felfedezik a régi hagyományokat is, például a Szikszai György nevéhez kötődő imádságos örökséget, miközben az európai keresztyénség egészében érzékelhető egyfajta nyitottság és spirituális keresés. Számomra fontos, hogy az imádság középpontjában továbbra is az Isten akaratának keresése álljon, ahogyan azt a reformátorok és különösen Kálvin is hangsúlyozták: az imádság nem arra való, hogy a saját elképzeléseinkhez igazítsuk Istent, hanem hogy felismerjük azt a kettősséget, amelyben Isten

egyszerre kér és ad – vagyis a törvény és az evangélium egységét, amely a Füst-Molnár-cikkben jól érzékelhető.

A mai kegyesség egyik legerősebb vonásának azt érzem, amit Karl Rahner úgy fogalmazott meg: „a jövő keresztyéne vagy misztikus lesz, vagy nem lesz keresztyén”, vagyis az ember valóságos tapasztalatra vágyik Istennel kapcsolatban. Ugyanakkor a református és protestáns hagyománynak látom a veszélyét is: könnyen túlzottan verbálitássá válhat, amikor az imádság inkább a szavak ismétlése vagy egy igehirdetés továbbmagyarázása lesz. Pedig – ahogyan Kálvin is figyelmeztet – nem a szócséplés a lényeg, hanem az, hogy akár személyes csendességben, akár az istentiszteleten behelyezkedjünk Isten jelenlétébe, és az imádság valódi bizalmi kapcsolattá váljon.

A népegyházi vallásosságnak mindig megvan az a veszélye, hogy nincs mögötte valódi hitismeret – ez szociológiai leírás, nem kritika. Kulturálisan vagyunk beágyazva a vallásba, a hitbe, a felekezethez, de a hitbeli elköteleződés és az árnyalt teológiai ismeret hiányzik. Úgy vélem, hogy ha a fiatalok vagy középkorúak másfajta kegyességhez próbálnak közeledni, az abból fakad, hogy nem elégszenek meg a hagyományos vallási rítusokkal, hanem egzisztenciálisan akarják átélni a hitet.

Ha Dél-Koreát megnézzük, jól látszik az ottani ébredésekben az a mély elköteleződés, amely miatt emberek hajnalban sportcsarnok méretű új templomokba mennek közösen imádkozni. Úgy érzem, ennek az egzisztenciális, személyesen megélt keresztyénségnek a csirái nálunk is jelen vannak, és a bibliaköröknek is azt kellene szolgálniuk, hogy a hit valóban az ember életének részévé váljon, ne csupán kulturális vagy liturgikus tapasztalat maradjon.

Említette a beszélgetés elején, hogy van pozitív oldala is annak, hogy a mai lelkiség valamilyen módon őszintén foglalkozik ezekkel a kérdésekkel. A korábbi magyar imádsághagyományok nem konfliktusmentes vagy ideális egyházi helyzetben alakultak ki, hanem nagyon is válságok,

megfáradások vagy lelki kimerülések közegeben. Hogy látja, a mai kegyességi irányokra, a tematikus év gondolatára szintén hatnak ilyen tényezők?

Nyilván válsághelyzetben jobban imádkozik az ember, de nem gondolom, hogy akár a liturgiátörténet, kegyességtörténet szorosan összefüggne mindig valamiféle válsághelyzettel. Van is az a mondás, hogy az ember a léket kapott csónakban jobban imádkozik, mint a motorcsónakban. Én mégis inkább egy tudatos útkeresést látok, ami egy megjelenő spirituális igényből származik, melyre az egyházunk is reagál.

Tulajdonképpen az imádság az ütőere a hívő ember valóságos hitének. Ha erről nem tudunk beszélni, és nem tudjuk szélesebb spektrumon megfogalmazni és értelmezni, akkor mindig megmaradunk egy általános, átlagos vallásosságnál. Azért tartom ezt különösen fontosnak, mert az Istennel való kapcsolat egyszerre személyes és közösségi ügy, és éppen ezért képes rámutatni az egyház valódi lényegére.

Úgy látom, hogy az egyházi kommunikáció és a teológiai gondolkodás sokszor könnyen olyan területekre sodródik, amelyek nem feltétlenül tartoznak az egyház elsődleges küldetéséhez, miközben a legfontosabb kérdés mégis az, hogy mennyire tudjuk segíteni az embereket az Istennel való élő, valóságos kapcsolat megélésében. Nem az lesz igazán meghatározó, hogy milyen intézményeket tartunk fenn vagy hogyan szólalunk meg politikai és kulturális ügyekben, hanem az, hogy az egyház tagjai számára mennyire válik megtapasztalhatóvá a személyes istenkapcsolat.

A zene, a költészet és a meditáció egyaránt lehet a kegyesség nyelve. Tudjuk, hogy Tanár Úr szakképzett organistaként nagy nyitottsággal fordul az egyházi zene és a komolyzene világa felé, illetve több passziós megemlékezés és egyházzenei kurzus megszervezője. A komolyzenei érdeklődés már a kezdetektől kapcsolódott a hit megéléséhez? Honnan ered az Ön kegyességének ez az iránya?

Kisgyermekként a vallásos érdeklődés abból a közezből fakadt, amelyet a református csecsemőotthon és a korai hitbéli szocializáció jelentett számomra. A zene pedig tízéves koromban került igazán közel hozzám, majd idővel azt tapasztaltam, hogy sokszor többet tud kifejezni számomra, mint az emberi szavak. Nem kijelentésként tekintek rá, hanem olyan dimenzióként, amely túlmutat a verbalitáson, és valami többletet ad az ember lelki tapasztalatához. Ebben természetesen szerepe van a zenei műveltségnek és tapasztalatnak is: egy Bach-kantáta például egészen más mélységet jelent annak, aki ismeri és érti ezt a világot.

A liturgia- és kegyességtörténetet nézve jól látható, hogy a zene mindig kiemelt szerepet töltött be az egyház életében és sajátos kommunikációjában. Különösen a lutheri és a római katolikus hagyományban volt kezdettől fogva meghatározó a zene szerepe, míg a kálvini református hagyomány ebből a szempontból visszafogottabbnak, aszketikusabbnak tekinthető. A reformátusok elsősorban a zsoltárokra és a bibliai szövegekre koncentráltak, kevésbé kedvelték a polifon zenét, és az orgona sem kapott olyan liturgikus funkciót, mint a katolikus istentiszteleteken. Ennek részben teológiai és radikális reformátori okai voltak, részben pedig gyakorlati háttere: a református liturgia egyszerűen más struktúrában működött, mint a mise.

Számomra a zene és a hit kapcsolata mindig kettős természetű volt. Egyrészt ott van a liturgikus dimenzió, amikor a zene tudatosan az istentisztelet részeként fejez ki valamit, például egy mise vagy egy Bach-kantáta esetében. Másrészt létezik egy személyes, spirituális dimenzió is: a zene a hívő ember számára akkor is hordozhat lelki jelentést és istenélményt, ha eredetileg nem liturgikus céllal született. Ezért gondolom úgy, hogy a zene és a spiritualitás kapcsolata mindig egy oda-vissza hatás, ahol a liturgikus és a személyes tapasztalat sokszor találkozik, olykor pedig egészen váratlan módon kapcsolódik össze.

A zeneiségében és verseskötetében is megjelennek katolikus vonások: a katolikus lelkiségből

eredő keresztút-ábrázolás, Szent Anya, Szent Veronika... Honnan merít ezzel kapcsolatban? Teológiájának fejlődése során alakult így, vagy ezeket korábbi érdeklődéséből hozza?

Is-is. A keresztútnak van egy sajátos életrajzi háttere, ugyanis a szülővárosomban, Kőszegen van egy nagyon szép kálváriatemplom, ahová egy erdei úton vezetnek fel kis stációkápornak. Ez gyerekkoromnak meghatározó kulturális és vallási élménye volt, hiszen korábban ott volt a nagyszüleim szőlője is, így sokszor jártam arra. Ennek a kis katolikus városnak a világát mindig is egy kicsit a sajátomnak éreztem.

Aztán amikor másodéves főiskolás voltam a Zeneművészeti Főiskolán, akkor énekeltük Liszt *Via Crucis*át, ami a keresztút tizennégy állomásának egyik legismertebb zenei feldolgozása. Később koncerten is játszottuk az egyik zenészbarammal zongorán, négykezes verzióban – egy nagyon kedves darabommá vált. Tulajdonképpen ezek az élmények vezettek el a keresztút világához, mert rendkívül személyes darab, s ez szintén jó példa arra, hogyan lesz a hittapasztalatból zene, és hogyan segíti a zene az ember spiritualitását.

Később pedig, amikor elkezdtem ezzel tudományosan is foglalkozni, akkor világossá vált számomra, hogy milyen szépen átjön a középkori kegyesség, a bernáti lelkiség a lutheranizmusba, és bizonyos szempontból még a mi énekeskönyvünkben is vannak ennek nyomai. Például az „Ó, Krisztus-fő, te, zúzott” kifejezetten ilyen ének, a bernáti misztika hagyományából táplálkozik.

Szikszai György azzal a céllal írta imádságos könyvét, hogy egyedül Isten dicsőségét és egyszerű keresztyén testvérek lelki épülését szolgálja. Egészen elképesztő hatást gyakorolt a magyar református hitéletre és rendkívüli részletességgel fedi le az élet számos területét, odaillő imádságokkal. Ma is több kifejezetten imádságokat tartalmazó és a személyes Istenhez fordulást feldolgozó mű található meg a hívő emberek polcain. Szóba került a *Bölcső és Kereszt* imádságos kötet, melynek alcíme is

több műfajjal jellemzi a mű tartalmát. Mi volt az elsődleges cél a megjelent művel, minek köszönhető sokszínűsége?

A mű alapvetően nem kötetnek készült, hanem voltak külön írásaim (online adventi kalendáriumok, böjti kalendáriumok, teológiai áhítatok és egyéb szövegek), amelyeket később gyűjtöttem egybe. Nyilván az idő előrehaladtával már az volt a cél, hogy ezek szép formában, könyvként is megjelenhessenek. Szeretem a könyveket, és azt gondolom, hogy ez nagyon fontos a mai digitális környezetünkben. Amit az ember könyvben kiad, azt jobban átgondolja, mint amit az interneten bármikor át lehet írni vagy módosítani.

A leírtakkal kapcsolatban a tudatosság talán abban van, hogy igyekszem úgy fogalmazni, hogy egyszerre lehessen kérdésnek, felszólításnak vagy kijelentésnek érteni valamit. Az imádság nem csupán arról szól, mint akár Szikszai esetében, hogy receptet adunk az életre, hanem egy pillanatnyi állapot megfogalmazása Isten előtt. A böjti kalendáriumban vannak kifejezetten ilyen megfogalmazások. Az imádságnál nagyon fontos, hogy nemcsak Isten dicsőítésének vonatkozásában legyen őszinte, hanem úgy is, hogy a hívő ember kétsége, szorongása vagy vágya szintén megszólaljon benne.

Az ember vár valamiféle megerősítést Istentől, amely tulajdonképpen pneumatológiai kérdés is, hiszen kimondva vagy kimondatlanul, de a Szentlélek általi megerősítés után vágyakozunk. Nagyon sok olyan bibliai történet van, ahol a hívő ember elbizonytalanodik vagy elerőtlenedik – gondoljunk Illésre vagy akár a tanítványokra –, és szüksége van Isten megerősítésére és bátorítására. Sok ilyen imádság van, ahol ez a fajta Istenre utaltság szólal meg.

Egyik különlegessége a kötetnek az, ahogy a két nagy keresztyén ünnepkörre fókuszál, illetve hangsúlyosan jelennek meg az előkészítő időszakok is. Mi reformátusok elég keveset foglalkozunk a böjttel, pedig Jézus a hegyi beszédben mintát ad arra, hogy hogyan kell

**élnünk Isten gyermekeiként, amely három sa-
játos feladatot ír elő: adakozás, imádkozás és
böjtölés. A Tanár úr, hogy értelmezi a böjtöt, és
hogyan látja ezt a kérdést?**

Ha a reformátorokat nézzük, akár Kálvint, akár Luthert, valóban van bennük egyfajta szkepticizmus a böjttel kapcsolatban, mert ők elsősorban a római katolikus hagyományra reagáltak. Persze, ténylegesen volt annak olyan része, amely reformatori szempontból problematikusnak tűnt, főleg amikor az emberi teljesítmény vagy az üdvösség-szerzés került előtérbe.

Én azt gondolom, hogy a böjt nem egy különleges időszak vagy kivételes állapot, hanem prototípus. Benne van a mértékletességnek és megelégedettségnek az etikája, amely szerint a böjt nem pusztán arról szól, hogy megtisztulunk, nem eszünk húst vagy egészségesebben élünk, hanem sokkal inkább önfegyelméről beszélünk. Arról, hogy képesek vagyunk-e lemondani dolgokról pusztán azért, mert nekem elegendő az, amit Isten ad. Tehát a keresztyén embernek fel kell adnia az ún. konzumhedonizmust, vagyis a fogyasztói élvhajhászást, amely kapcsán nemcsak az ételekre vagy a tárgyakra kell gondolni, hanem az információra, a hírekre, az ideológiákra is. Meg tudunk-e elégedni azzal, hogy vagyok én és van az Isten, és van közöttünk egy kapcsolat, ami elegendő számomra?

Bodó Sára tanárnőnek van egy írása a Luther Kiadónál megjelent *Imádkozz velünk* című könyvecskében, ahol az „életböjt” kifejezést használja. Ez azért nagyon szép gondolat, mert nem arról szól, hogy hat hétig nem eszem húst, hanem arról, hogy megelégszem valamivel, amit Isten ad nekem, sőt tulajdonképpen sokkal többet kapok – az Ő jelenlétét.

Én úgy érzekelem, hogy az imádságos könyv elmélkedő szövegeiben megjelenik a hitünkkel kapcsolatos önkritika, majd ennek valamilyen feloldása. Csak pár gondolatot idéznék a böjti kalendáriumomból:

“Vágyom az ürességet, de minden telítődve van...”

**„Nem a rituális tisztálkodás és nem is a jó illat
Nem a rendezettség és nem is az elegancia
Hanem az emberi küzdelem izzadtsága
És az isteni test vére-nyála
Tesz minket emberivé és tisztává.”**

**„Megtöltve imádsággal a megállás pillanatát –
nem templomban és nem a hegyen, ott könnyű
lenne.”**

**Nyilván sorolhatnám még a példákat... Mi van
a gondolatok mögött, illetve mit üzen ezekkel
az olvasóknak?**

Számomra ez egyfajta műhelymunka volt: hogyan lehet nagyon röviden, pár szóval nem is nagy mélységeket – mert az nagyképűen hangzana –, hanem sokértelműséget kifejezni. Továbbá azt gondolom, hogy az imádságnak van egy önkritikai funkciója. Ha az ember valóban megtapasztalja Istent, akkor rájön arra, mit jelent a coram Deo, az Isten színe előtt élni. Nyilvánvalóvá válik a saját bűnössége, alkalmatlansága, kicsinysége és az ember semminek érzi magát. Eközben mégis ott van az a tapasztalat, hogy Isten rátekint az emberre, ami azt jelenti, hogy az ember már nem marad „semmi”. Természetesen ehhez valóban látnunk kell azt, hogy az életünk teljessége nem a saját képességeinken múlik, hanem az Isten szeretetén.

A szenvedő Krisztus felé tekintve az ember számára bizonyos evidenciák megkérdőjeleződnek. Mindig is erősen vonzódtam Krisztus szenvedéstörténetéhez, amiben valószínűleg a kőszegi kálváriáélmények és a zene egyaránt szerepet játszottak. Már nagyon fiatalon megismertem Bach passióit: zeneművészeti szakközépiskolásként a János-passiót tételről tételre kellett ismernünk, de korábban magnókazettán hallgattam a Máté-passió részleteit is, amelyeket szintén kívülről tudtam. Ezek az élmények korán kialakították bennem a Krisztus szenvedéstörténete iránti mély kötődést.

Ma ezt úgy fogalmaznám meg, hogy aki igazán belegondol Krisztus szenvedésébe, az meglátja ennek a kritikai dimenzióját a saját hitére, saját

életére, a társadalomra és az egyházra nézve is. Nem spórolhatjuk meg azt a ténytet, hogy az Isten Fia emberré lett értünk, és vállalta ezt a szenvedést, amelynek vannak nagyon „véres-izzadság-szagú” részei is. A krisztológiát tehát nem lehet teljesen elspiritualizálni úgy, hogy csupán egy hit-tétel maradjon.

Ide kapcsolódik a misztikának az a kérdése is, hogy hogyan lehet ezt jobban átélni, hogyan lehet vele azonosulni. A kegyességtörténet során erre különböző válaszok születtek, de talán a szerzetesi spiritualitás mindig is előrébb járt ebben, fontosabbnak tartotta az így megélt Krisztus-követést.

Nagyon fontos kérdés, hogy mennyire Krisztus-központú a teológiánk. Ezt a Krisztus-központúságot pedig nem lehet elvonatkoztatni attól, hogy Krisztus szenvedett. Összességében nem egy negatív, komor teológiát hangsúlyozok, csupán számomra a feltámadás örömhíre mellett Megváltónk szenvedése is meghatározó hitbeli tényező és viszonyítási pont.

Végezetül a kegyesség megélését, az imádságot mint az Isten előtti élet felvállalását hogy értelmezné az *Adventi himnusz a zöld lámpánál* c. versének felismerése összefüggésében, mely szerint „a lámpa én magam vagyok”?

Úgy gondolom, hogy a keresztyén embernek komoly felelőssége van abban, hogy az Istennel való kapcsolata miként válik mások számára is láthatóvá és meg tapasztalhatóvá. A Heidelbergi Káté és a bibliai tanítás egyaránt hangsúlyozza, hogy az istenszeretet és a felebaráti szeretet elválaszthatatlan egymástól: „szeresd az Urat, a te Istenedet”, és „szeresd felebarátodat, mint önmagadat”. A kettő mindig összetartozik, ezért a hit soha nem maradhat pusztán magánügy vagy kizárólag belső lelki tapasztalat. A kegyességtörténetben jól látható, hogy időnként megjelentek olyan irányzatok, amelyek túlságosan az egyéni spiritualitás felé fordultak, és közben háttérbe szorult a másik ember iránti felelősség. A reformátori teológia azonban – és tulajdonképpen minden komoly teológiai

gondolkodás – arra emlékeztet, hogy az egyháznak és minden hívő embernek van egy sajátos papi küldetése.

Ez a papi funkció Krisztus hármastisztéből való részesedésként érthető meg, és magában foglalja a közbenjárást, az imádságot és a másik ember szolgálatát. A hívő ember feladata nem csupán az, hogy saját hitét ápolja, hanem az is, hogy jelen legyen mások számára: imádkozzon értük, hordozza őket, segítsen nekik közelebb kerülni Istenhez, és szükség esetén utat mutasson számukra. Ez különösen fontos felelősség egy lelkész esetében, de ugyanúgy minden gyülekezeti tag életében is jelen kellene lennie. A missziói megbízatás és a „papi tisztben” való részesedés nem önmagunk felmagasztalását jelenti, hanem annak komolyan vételét, hogy Istentől kaptunk egy küldetést: felelősek vagyunk egymásért, és felelősek vagyunk azért is, hogy hitünk miként válik mások számára reménységgé és kapaszkodóvá.

Barta Vince

Pünkösdi János evangéliumában?

Amit a többi evangéliumban a Feltámadott megjelenéséről, pünkösdről, az egyház születéséről, küldetéséről olvasunk, az evangélista öt versben foglalja össze: 20,19–23, de nem az

események vannak a középpontban, hanem ezek értelme, jelentősége a mai „tanítványok” számára.

Mielőtt Jézus titokzatos módon megjelenik közöttük, tanítványai hasonló helyzetben vannak itt és a pünkösdi történetben: bezárva egy helyen, kívül-belül félelem! Nagyon emberi helyzet, még ha mi nem is éppen attól félünk, mint ők. De annyi a bizonytalanság, hogy bezárjuk a szívünket, menekülünk a valóságból: se Lélek, se lelkesedés.

Ebbe a helyzetbe lép be Jézus, és adja életadó Lelkét, leheletét az újjáteremtés hajnalán (1Móz 2,7; Ez 37,9). Általa van velünk is, és az Ő jelenléte a Lélek által teremti meg az egyházat, azt a közösséget, ahol Ő van mint testvérünk, és Isten a mi Atyánk (20,17). Jelenléte ezért nincs időhöz, térhez kötve, így mi is megtapasztalhatjuk azt a csodát, ami ekkor történt meg először: Jézus jelenlétét az istentiszteleti közösségben, az Ige bennünket megszólító üzenetében, az úrvacsorában, az imádságban és az éneklésben. És adja nekünk is a békességét, az élet teljességét, mely legyőzi a félelmet, a világot, teljessé teszi az örömünk.

Ez teszi késszé a tanítványokat a küldetésükre, hogy folytassák Jézus munkáját: „Bizony, bizony, mondom nektek: aki hisz én bennem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, sőt ezeknél nagyobbakat is tesz” (14,12). Mit tett Jézus? Istenről tanúskodott ebben a világban, megismertette szeretetét, ezt bízta rájuk is: „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy

szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást” (13,34–35). Ez a szeretet tanúskodik Istenről a világban, teszi lehetővé, hogy mások is bekapcsolódjanak ebbe a szeretetközösségbe az Atyával, a Fiúval és a gyülekezet tagjaival a Lélek által.

Ebben a közösségben a helyén van az életünk, ezen kívül marad a félelem és az elzárkózás, nincsenek rendben a kapcsolataink sem Vele, sem a világgal, sem egymással, sem önmagunkkal. Olyan közösség tagjai lehetünk, ahol gyógyulhatnak, föl szabadulhatnak, rendbe jöhetnek a kapcsolataink. Erről szól az utolsó, titokzatos mondat is: „Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, akikéit pedig megtartjátok, azoknak a bűnei megmaradnak.” Az evangélista itt nem egyes erkölcsi vétkekre gondol, vagy arra, ahogyan egymással viselkedünk, hanem mindezek gyökerére: ha vakok vagyunk Isten munkájára, elzárkózunk szeretete elől, elutasítjuk a vele való közösséget, nincs bennünk iránta bizalom. Nem jó és rossz tudóivá akar tenni bennünket, hanem szeretetének tanúivá. Ez a küldetésünk, az egyház küldetése, hogy jellé legyen mindenki számára arról az Istenről, „aki úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (3,16).

Így lehetünk a Lélek által vezetett, Jézust értő, munkáját végző közösség, egyház.

Balog Margit
református lelkész és nyelvi lektor

Szókereső

S	Z	E	R	E	T	E	T	Ö	A	N	L	E	S
S	L	Ú	N	G	Á	S	A	T	Z	S	I	T	Á
Z	E	B	Ö	L	C	S	E	S	S	É	G	T	T
E	G	G	B	É	K	E	T	Ű	R	É	S	Ü	A
S	C	Á	N	A	T	Ó	J	L	S	K	G	N	T
N	Z	Y	S	Á	J	E	N	S	S	É	G	K	Z
T	K	E	K	R	L	R	Ö	T	S	É	É	G	Ó
L	G	K	R	L	O	R	K	S	Z	Y	S	É	T
É	M	Á	S	É	E	B	E	S	Í	N	D	S	R
É	Ö	É	S	I	N	V	M	D	V	Á	Í	S	A
R	R	R	K	Ó	D	Y	T	Á	Ü	M	L	E	T
T	Ö	L	Z	E	J	Á	S	E	J	O	E	K	G
E	E	Ü	K	L	H	Ű	S	É	G	D	Z	É	E
L	T	Ü	R	E	L	E	M	L	G	U	S	B	M
E	M	E	L	E	L	É	F	N	E	T	S	I	N
M													Ö

Az alábbi ábrában elrejtettük a Szentlélek 7 ajándékát, illetve gyümölcseit. Segítségképp ábécé sorrendben meg is adtuk azokat.

Keresd meg a felsorolt szavakat, és húzd át a betűket! A kimaradt betűkből fentről lefelé, illetve balról jobbra haladva egy pünkösdi ének kezdősora olvasható össze.

A bekezdés szövege

BÉKESSÉG

BÉKETŰRÉS

BÖLCSESSÉG

ÉRTELEM

HŰSÉG

ISTENFÉLELEM

JÁMBORSÁG

JÓSÁG

JÓ TANÁCS

KEDVESSÉG

LELKI ERŐSSÉG

ÖNMEGTARTÓZTATÁS

ÖRÖM

SZELÍDSÉG

SZERETET

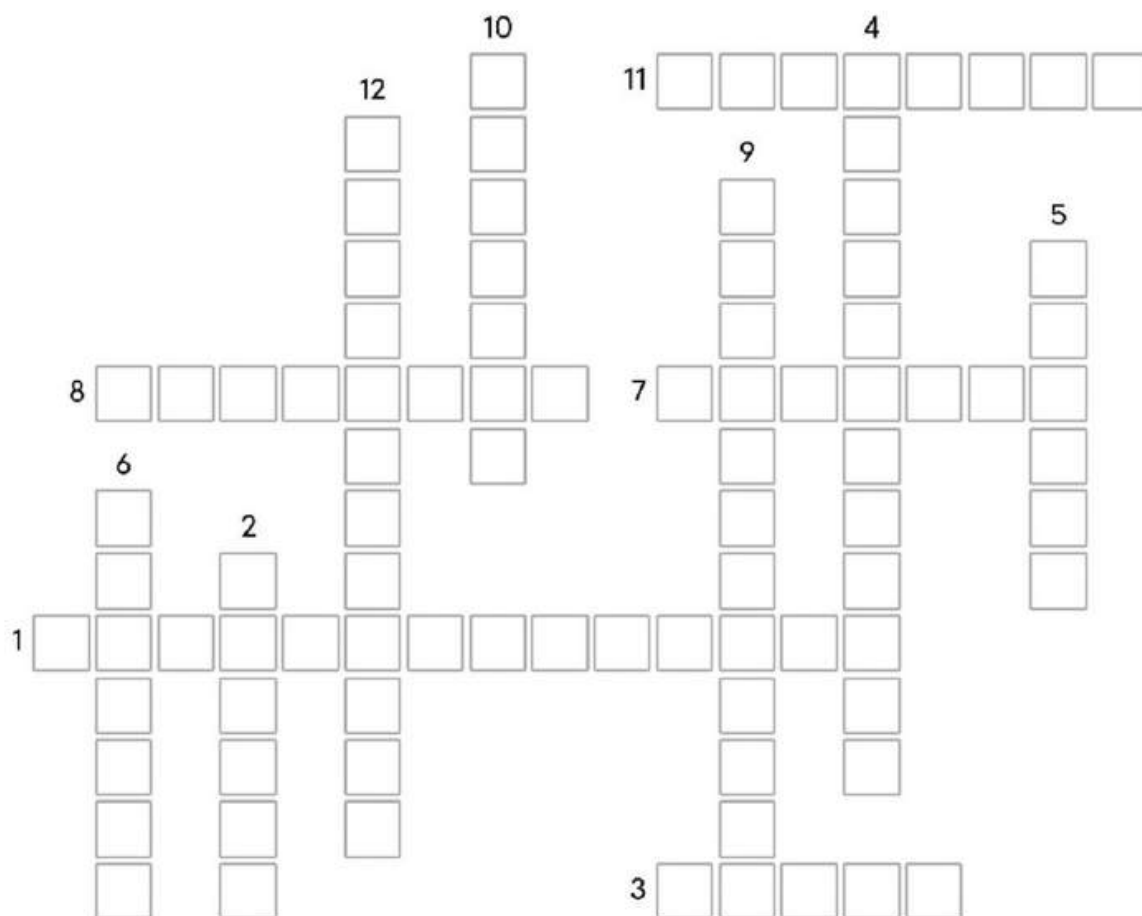
SZERÉNYSÉG

TISZTASÁG

TUDOMÁNY

TÜRELEM

Keresztrejtvény

1. Az utolsó vacsorán alapította Jézus
2. Kovásztalan kenyér
3. Elárulta Jézust
4. A Gecsemáné kert más néven
5. Jézus szenvedéstörténete
6. Koponyák hegye
7. Róma helytartója, elítéli Jézust
8. A zsidók törvényhozó testülete
9. Jézus fejére teszik
10. Fenyítő eszköz
11. A lány, aki kendőt nyújt Jézusnak
12. Segített Jézusnak vinni a keresztet

Figyelem! Nyereményveszély!

A szókereső és a keresztrejtvény helyes megoldásait elsőként beküldő személyt egy 10.000 forintos FÓRUM ajándékkártyával díjazzuk.

A megoldásokat ide küldjétek: drheujkozlony@gmail.com

Programajánló

Hajdú-Bihari Református Napok

2026. május 29-30.

2026. JÚNIUS 10-14. DEBRECENI ARANYBIKA SZÁLLÓ & KOSSUTH TÉR

• 97. DEBRECENI ÜNNEPI KÖNYVHÉT •

NYÁRI ÉLMÉNYEK A NAGYERDŐ SZÍVÉBEN!

A NAGYERDEI SZABADTÉRI SZÍNPAD NYÁRI MŰSORA IDÉN IS VÁLTOZATOS KULTURÁLIS ÉLMÉNYEKET KÍNÁL: MUSICALEK, OPERETT- ÉS FILMZENEI GÁLÁK, KÖNNYŰZENEI KONCERTEK, VÍGJÁTÉKOK, TÁNCÉLŐDÁSOK ÉS KLASSZIKUS ZENÉS SZÍNHÁZI PRODUKCIÓK VÁRJÁK A KÖZÖNSÉGET A NAGYERDŐ KÜLÖNLEGES HANGULATÚ SZABADTÉRI SZÍNPADÁN!

CAMPUS

FESTIVÁL

2026. JÚLIUS 22-26.
DEBRECEN-NAGYERDŐ

160 CSOKONAI NEMZETI SZÍNHÁZ DEBRECEN

Elindult a jegyértékesítés az Országos Színházi Találkozó versenyprogramjára!

Jegyek a Csokonai Nemzeti Színház jegypénztáiraiban és a jegy.csokonaiszinhaz.hu weboldalon elérhetők.

Debreceni Református Nagytemplom

2026. május 28. csütörtök, 18 óra

Kórus- és orgonakoncert
a Rosenheimi Evangélikus Dekanátus
Kamarakórusának előadásában
(Németország)

Schütz, Pachelbel, Bach, Mendelssohn, Bruckner
és Mauersberger műveiből

Vezényel:
Andreas Hellfritsch
egyházkerületi zeneigazgató

Orgonán közreműködik:
Christiane Bettger

A belépés díjtalan,
adományokat szívesen fogadunk.

KAMMERCHOR
DES DEKANATSBEZIRKS ROSENHEIM

CSOKONAI NEMZETI SZÍNHÁZ DEBRECEN

OSZT

2026

ORSZÁGOS SZÍNHÁZI TALÁLKOZÓ

2026. JÚNIUS 15-21.

160 CSOKONAI NEMZETI SZÍNHÁZ DEBRECEN

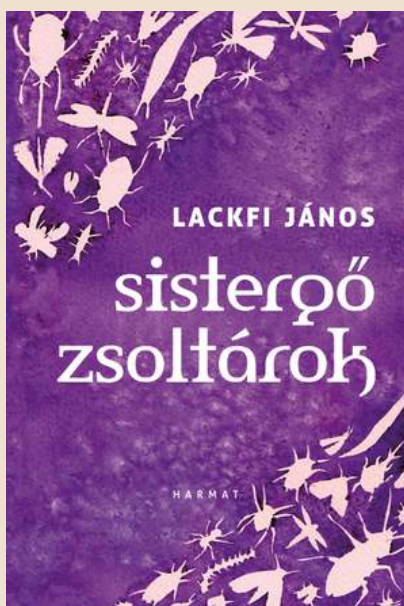
Debreceni
VIRÁGKARNEVÁL
2026. AUGUSZTUS 18-23.

DEBRECENI
BOR- és JAZZNAPOK

2026. AUG. 6-8.

Útravaló

Film, sorozat és könyv
a feltöltődős napokra

Lackfi János: Együttlétezni

Isten belém lehelte a lelkét, de akkor
miért nem ebből a Lélekből élek?
Miért kívülről pecázgatok ötleteket,
miért saját eszemmel találgatom,
hogyan kell élni, így kell élni,
Sári, Kati tudja, hogyan kell élni..
Ígazából csak hagyni kellene a Lelket,
hadd munkálkodjék bennem.
Táplálni kéne, mint a tüzet,
de nem napihírekkel, nem is pletyókkal,
nem is vicces vagy okos minivideókkal,
trendekkel, menősséggel, vadiúj zenékkal.
Nem mintha ezek ördögötől valók lennének,
csak elnehezítenek, felfújnak,
telepakolnak színes-szagos nagyszerűségekkel,
úgy nézünk ki, mint imént feltöltött
polcaival a zsúfolt nagyáruház.
Egynek lenni a Lélekkel, hasson át,
mint buborékok a szódát,
mint fagy a jeget, mint hó a gőzt,
mint víz a mosott ruhát,
mint zsír a sült húst,
mint lé a kompótot.

Ne legyek külön én, külön ő.
Ne legyen külön felhő és külön ég,
csak összemosódó határvonalak.
Ne legyen külön meder és folyó,
csak habos örvénylés.
Ne legyen külön bokor és szélfúvás,
csak egyetlen, végenincs zszizségés.
Minden percben borzongjon
rajtam végig a lélek.
Ne tudjak olyat tenni, amit ő ne tenne.
Ne ütközzék bennem akadályba,
mikor tenni zúdul.
Érezni egymást, mint idegen területre
ledobott katonai felderítők.
Mint kovácmester és inasa,
akik váltott ütemre kalapálják
a szikrázó vasat.
Mint kórus szólamai,
ne legyen más zenénk,
mint a szólamok ölelkezése.
Mint jégtáncospár egymást égbe hajító,
pörgető, magasba emelő,
közelítő-távolító dinamikája.
Együttlétezni.